

Το σύμφωνο του Δυρραχίου μεταξύ ΕΑΜ-ΕΛΑΣ και Ελληνικού Στρατού (ΕΣ)

Αύγουστος 1943

[Το σύμφωνο του Δυρραχίου μεταξύ ΕΑΜ-ΕΛΑΣ και Ελληνικού Στρατού \(ΕΣ\) – Σημειώσεις για τον Εμφύλιο](#)

Άρθρον 1

Α) Οι πρώτοι των συμβαλλομένων αποκηρύσσουν και καταγγέλλουν ενώπιον του Ελληνικού Λαού το εις τον Συνταγματάρχην Παπαδόγκωναν Διονύσιον αποδιδόμενον προδοτικόν σύμφωνον μετά του Ιταλού διοικητού του 640ου Συντάγματος Πεζικού Ντόρια Ντομένικο, ως τελείως άσχετον προς αυτούς, πράγμα όπερ εγένετο δι' επιστολής των από της πρώτης ημέρας της γνωστοποιήσεώς του και ως αντιπροσωπεύον μεγίστην εθνικήν προδοσίαν.

Β) Ομοίως την υπ' αριθμόν 27 προκήρυξιν, διά της οποίας γνωστοποιείται ότι ο ΕΣ συνιστάται εν ονόματι του Βασιλέως των Ελλήνων Γεωργίου Β', ως πράξιν άγνωστον και αντίθετον προς τας ιδιαιτέρας των αρχάς και τους σκοπούς της συστάσεως του ΕΣ.

Άρθρον 2

Α) Δια την αποκατάστασιν της αληθείας και την απονομήν των ευθυνών θα συγκροτηθή μικτή επιτροπή εξ αντιπροσώπων του ΕΛΑΣ και του ΕΣ, ήτις θα εξετάση:

α) Τα εις βόρειον Τριφυλίαν λαβόντα χώραν αιματηρά γεγονότα και τον καταλογισμόν της ευθύνης εις τον πράγματι έχοντα ταύτην κτλ. β) Την υπόθεσιν του 005866 πρωτοκόλλου ην και παραπέμπει εις ειδικόν δικαστήριον συγκείμενον εξ αντιπροσώπων των οργανώσεων ΕΛΑΣ και ΕΣ και αντιπροσώπων του Ελληνικού Λαού τιμίων, ευσυνειδήτων και ευυπολήπτων.

Άρθρον 3

Α) Μεταξύ των ομάδων θα γίνη έλεγχος παρά της ειδικής ως άνω επιτροπής και θα πραγματοποιηθή, εφ' όσον υπάρχουν, εκκαθάρισις αυτών από α) άτομα ευνοούντα τας αρχάς Κατοχής, «Αξονικά» β) αξιωματικούς ή οπλίτας ανήκοντας εις την οργάνωσιν ΕΟΒ ή εις οιανδήποτε άλλην παρομοίαν εφ' όσον δεν δηλώσουν δι' υπευθύνων δηλώσεων ότι προ της ελευθέρας θελήσεως του Ελληνικού Λαού δεν θα επιδιώξουν αντιθέτως προς την θέλησίν του πραξικοπηματικήν λύσιν του πολιτειακού και πολιτικού προβλήματος της χώρας, γ) άτομα εις βάρος των οποίων εκκρεμούν υποθέσεις εμποδίζουσαι την παραμονήν των εις τας ομάδας, προδότας, υπευθύνους φόνων, κατασκόπους, υπευθύνους ληστειών και συνεργάτας των κατακτητών. Για τα ανωτέρω άτομα επιβάλλεται η απομάκρυνσίς των εκ των ομάδων και η επιβολή, όπου ενδείκνυται, αντιστοίχων κυρώσεων.

Άρθρον 4

Α) Παρά των πρώτων ως άνω συμβαλλομένων αναγνωρίζονται αι οργανώσεις ΕΑΜ-ΕΛΑΣ ως Οργανώσεις Εθνικοαπελευθερωτικάί και δηλούσιν ότι θα αγωνισθώσι διά την επικράτησιν των σκοπών του ΕΑΜ-ΕΛΑΣ που είναι: 1) Αγών διά την Εθνικήν απελευθέρωσιν. 2) Λύσις του εσωτερικού προβλήματος δια της ελευθέρας εκδηλώσεως της θελήσεως του Ελληνικού λαού και κατοχύρωσις του καθεστώτος

τούτου εναντίον παντός αντιδραστικού αντιλαϊκού στοιχείου.

Β) Αναγνωρίζουν και δηλούν ωσαύτως ότι η μέχρι τούδε δράσις των οργανώσεων ΕΑΜ-ΕΛΑΣ υπήρξεν απολύτως εθνική και ο κύριος συντελεστής της προαγωγής και αναπτύξεως του εθνικοαπελευθερωτικού ημών κινήματος.

Γ) Αναγνωρίζουν επίσης και τας διαφόρους οικονομικάς διεκδικήσεις του Ελληνικού λαού.

Άρθρον 5

Α) Παρά τω αρχηγείω των ομάδων ΕΣ τοποθετείται αντιπρόσωπος του ΕΛΑΣ δια την πληρεστέραν συνεργασίαν και κατανόησιν, όπως αντιστοίχως δύναται ο ΕΣ να τοποθετή τοιούτον παρά τον ΕΛΑΣ.

Άρθρον 6

Ο ΕΣ δέχεται ως ιδικούς του σκοπούς τους ως άνω δια το ΕΑΜ-ΕΛΑΣ αναφερομένους και διατηρεί τας ήδη υφισταμένας ομάδας του υπό το γνωστόν των έμβλημα.

Άρθρον 7

Α) Του λοιπού η στρατολογία ανταρτών θα ενεργήται μόνον διά του ΕΛΑΣ και των παραδεχομένων τας αρχάς του παρόντος αξιωματικών, αι δε συγκροτούμεναι μονάδες θα φέρουν την ονομασίαν του ΕΛΑΣ και θα δρουν υπό την στρατιωτικήν και πολιτικήν αυτού πλαισίωσιν και καθοδήγησιν.

Άρθρον 8

Α) Άπαντα τα υπό του Στρατηγείου Μέσης Ανατολής διατιθέμενα υλικά θα παραλαμβάνονται και θα διατίθενται παρά του Γενικού Αρχηγείου αναλόγως των εκάστοτε αναγκών.

Άρθρον 9

Α) Άμα τη εγκρίσει του παρόντος συμφωνητικού δύναται να γίνη μετάταξις ανταρτών ΕΣ εις τον ΕΛΑΣ και αντιστρόφως.

Άρθρον 10

Α) Πάσα κίνησις εκ μέρους οιουδήποτε αξιωματικού ή πολιτικού αντίθετος προς το πνεύμα της συμφωνίας ταύτης δεν αναγνωρίζεται παρ' ουδενός των συμβαλλομένων και χαρακτηρίζεται ως εμπόδιον εις την προσπάθειαν προς ολοκλήρωσιν της εθνικής ενότητας.

Β) Η οργάνωσις ΕΣ θα δέχεται εις τους κόλπους της αξιωματικούς, οίτινες θα παραδέχωνται τους όρους της παρούσης συμφωνίας και ουδέποτε θα θελήσουν να τους παραβούν. Το αυτό ισχύει δι' αμφοτέρους τους συμβαλλομένους.

Γ) Εκφράζεται η πεποίθησις ότι υπό τας επιτακτικάς εθνικάς ανάγκας θα συντελεσθή ταχέως η συγχώνευσις των οργανώσεων ΕΑΜ-ΕΛΑΣ και ΕΣ ως αποτέλεσμα του ήδη αρξαμένου Εθνικού αγώνος.

Δ) Εφ' όσον δεν πραγματοποιηθή απόλυτος συγχώνευσις με το ΕΑΜ – ΕΛΑΣ, η οργάνωσις ΕΣ αναλαμβάνει την υποχρέωσιν του πρώτου όρου του άρθρου 4 «Αγών

διά την εθνικήν ελευθερίαν» ίνα αυτοδιαλυθή και οι οπαδοί της, και ως άτομα και ως μέλη της, να αγωνισθούν διά την πραγματοποίησιν του δεύτερου όρου «Επικράτησις του καθεστώτος της θελήσεως του Ελληνικού λαού και κατοχύρωσις του καθεστώτος τούτου» .

Ε) Ο ΕΣ αναλαμβάνει την υποχρέωσιν να τροφοδοτή τον ΕΛΑΣ με αξιωματικούς, εφ' όσον ήθελε ζητηθή τούτο, οίτινες μετά την εις τον ΕΛΑΣ ένταξίν των θα ανήκουν αποκλειστικώς και οργανικώς εις τούτον.

Άρθρον 11

Α) Τα μέλη αμφοτέρων των συμβαλλομένων οργανώσεων είναι ελεύθερα να διακηρύττουν δημοσίᾳ τας αρχάς, πεποιθήσεις και ιδεολογικάς των κατευθύνσεις, αρκεί να μην εκθέτουν πρόσωπα ανήκοντα εις μίαν των συμβαλλομένων οργανώσεων.

Β) Πάσα τοιαύτη παράβασις θα εκδικάζεται υπό ειδικής επιτροπής οριζομένης από κοινού εν αναλογία, αι αποφάσεις της οποίας θα είναι υποχρεωτικάί και απολύτως λελυμέναί διά τους ως άνω συμβαλλομένους.

Άρθρον 12

Α) Δια την ενιαίαν διεύθυνσιν και οργάνωσιν του κινήματος και των επιχειρήσεων εις την Πελοπόννησον συγκροτείται Τριμελές Γενικόν Αρχηγείον υπό στρατιωτικόν, πολιτικόν και καπετάνιον.

Β) Ως στρατιωτικός αρχηγός του ανωτέρω Γενικού Αρχηγείου τοποθετείται ο συνταγματάρχης πεζικού Γιαννακόπουλος Αθανάσιος ως εκπρόσωπος του ΕΛΑΣ και του ΕΣ. Τα δύο έτερα μέλη θα ορισθούν από το ήδη υπάρχον Γενικόν Αρχηγείον ΕΛΑΣ Πελοποννήσου.

Γ) Δια την συγκρότησιν των στρατιωτικών υπηρεσιών του γενικού αρχηγείου θα χρησιμοποιηθούν αξιωματικοί ανήκοντες εις τον ΕΛΑΣ και τον ΕΣ.

Δ) Μέχρι πλήρους συγχωνεύσεως ΕΣ και ΕΛΑΣ το γενικόν αρχηγείον θα φέρει την ονομασίαν «Γενικόν Αρχηγείον Σωμάτων Πελοποννήσου».

Ε) Το Γενικόν Αρχηγείον Σωμάτων Πελοποννήσου θα διατελή υπό τας αμέσους εντολάς του Γενικού Στρατηγείου Ελλάδος.

ΣΤ) Παρά τω Γενικώ Αρχηγείω Σωμάτων Πελοποννήσου θα υπάρχη αξιωματικός του συμμαχικού Στρατηγείου Μέσης Ανατολής.

Ζ) Αι λεπτομέρειαι δια την λοιπήν στρατιωτικήν διάρθρωσιν των δυνάμεων Πελοποννήσου θα απασχολήσουν το Γενικόν Αρχηγείον άμα τη συγκροτήσει του.

Η) Αι ομάδες ΕΣ ευρισκόμεναι εις περιοχήν ένθα εδρεύει ανώτερον αρχηγείον ΕΛΑΣ, θα υπάγονται στρατιωτικώς υπό το αρχηγείον τούτο.

Άρθρον 13

Α) Άμα τη εγκρίσει του παρόντος συμφωνητικού και προς πλήρη κατανόησιν και απόδειξιν αμοιβαίας συναγωνιστικής αδελφότητος ως προπαρασκευαστικού σταδίου ολοκληρούντος συγχώνευσιν των συμβαλλομένων οργανώσεων, αι ομάδες του ΕΑΜ και αι ομάδες του ΕΛΑΣ και του ΕΣ θα κινούνται, θα δρουν και διάγουν από κοινού, υπό κοινήν διοίκησιν και επιμελητείαν.

Β) Προς τούτο δέον όπως τα ούτω πλαισιωμένα τμήματα εμφανισθούν εις

ολόκληρον την περιοχὴν νοτιοανατολικῆς Πελοποννήσου καὶ συγκεκριμένως εἰς τὰς περιοχὰς Μεσσηνίας, Λακωνίας καὶ Ν. Ἀρκαδίας.

Ἄρθρον 14

Α) Το παρόν συμφωνητικόν, εγκρινόμενον παρὰ των ἄνω συμβαλλομένων καὶ των αντιστοίχων αὐτῶν οργανώσεων, κυρούμενον δε διὰ τῆς υπογραφῆς των ὡς οριζομένων ὡς αντιπροσώπων, δέον ὅπως κοινοποιηθῇ:

Εἰς Γενικόν Στρατηγεῖον Ελλάδος

Εἰς Συμμαχικόν Στρατηγεῖον Μέσης Ανατολῆς

Εἰς αξιωματικούς καὶ οπλίτας των συμβαλλομένων ομάδων καὶ δημοσιευθῇ δια τῆς εφημερίδος «Ἑλληνικὴ Σάλπιγξ».

Οἱ συμβαλλόμενοι

Δια τὸν ΕΣ

Γιαννακόπουλος Ἀθανάσιος

Συνταγματάρχης

Νικολόπουλος Σταύρος

Λοχαγός

Δια τὸ ΕΑΜ Ν.Δ. Πελοποννήσου

Φράγκος Ἰωάννης

Δια τὸ Αρχηγεῖον ΕΛΑΣ

Ωρίων.